

Rehine Alınmasına Karşı Uluslararası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun

(Resmî Gazete ile Yayımlı : 29.4.1988 Sayı : 19799)

Kanun No.
3442

Kabul Tarihi
21 . 4 . 1988

MADDE 1. — 17 Aralık 1979 tarihinden itibaren Devletlerin imzasına açılan ve 3.6.1983 tarihinde yürürlüğe giren «Rehine Alınmasına Karşı Uluslararası Sözleşme»ye ekli ihtirazi kayıpla, katılmamız uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

REHİNE ALINMASINA KARŞI ULUSLARARASI SÖZLEŞME

Bu Sözleşmeye Taraf olan Devletler,

Birleşmiş Milletler Beyannamesinin, uluslararası barış ve güvenliğinin idamesine ve devletler arasında dostane ilişkiler ve işbirliğinin desteklenmesine dair, prensip ve amaçlarını hatırladıkları,

İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinde ve Medenî ve Politik Haklar Uluslararası Sözleşmesinde öngörüldüğü üzere, herkesin özellikle yaşama, hürriyet ve kişi güvenliği haklarına sahip bulunduğunu kabul ederek,

Genel Assamblenin diğer ilgili kararlarında olduğu gibi, Birleşmiş Milletler Beyannamesine uygun olarak, Devletler arasında dostane ilişkileri ve işbirliğini ilgilendiren Devletler Hukuku Prensipleri Hakkındaki Deklarasyon ve Birleşmiş Milletler Beyannamesinde zikredildiği üzere, halkların eşitliği ve self - determinasyon hakları kuralını yeniden teyid ederek,

Rehine alınmanın uluslararası toplumu ciddi şekilde ilgilendiren bir suç olduğunu ve bu Sözleşme hükümlerine uygun olarak rehine alma suçunu işleyen herkesin ya kovuşturulacağını ya da iade edileceğini düşünerek,

Uluslararası terörizmin tezahürleri olarak tüm rehine alma fiillerinin önlenmesi, kovuşturulması ve cezalandırılması için etkin tedbirlerin hazırlanması ve kabul edilmesinde, Devletler arasında uluslararası işbirliğinin geliştirilmesinin acil olarak gerekli bulunduğuna kanaat olarak,

REHİNE ALINMASINA KARŞI ULUSLARARASI SÖZLEŞME

MADDE : 1

1. Bir başka şahıs (bundan sonra «rehine» olarak atıf yapılacaktır), bir üçüncü tarafı, yani bir Devleti, uluslararası bir kuruluşu, bir hakiki veya hükmi şahıs veya bir kişi grubunu; rehinenin serbest bırakılmasının kesin veya dolaylı bir şartı olarak, herhangi bir şeyi yapmaya veya yapmamaya zorlamak için cebren tutan veya hapseden ve öldürmek, yaralamak veya hapsedmeye devam etmekle tehdit eden herhangi bir şahıs, bu Sözleşmeye göre «rehine - alma» suçunu işlemiştir.

2. a) Rehine - alma fiilini işlemeye teşebbüs eden veya,
- b) Rehine - alma fiilini işleyen veya buna teşebbüs eden kişiye, suç ortaklığı yapan şahıslar bu Sözleşmenin amaçları bakımından keza suç işlemiş addedilir.

MADDE : 2

Taraf Devletler, 1 inci maddede belirtilen suçları, bu suçların ciddi niteliğini dikkate alan uygun müeyyidelerle cezalandıracaklardır.

MADDE : 3

Taraf Devletlerden birinde rehine alınma olayı vukubulduğu hallerde bu taraf devlet, rehinenin durumunu kolaylaştırmak, özellikle serbest bırakılmasını sağlamak ve serbest bırakılmasından sonra gerekiyorsa bu ülkeden ayrılmasını kolaylaştırmak için uygun göreceği tüm tedbirleri alacaktır.

2. Rehine alma suçu işleyen tarafından bu fiil sırasında ele geçirilen herhangi bir eşyaya, taraf Devletçe el konulduğu takdirde, bu Devlet mümkün olduğu anda bu eşyayı rehineye veya olayın durumuna göre 1 inci maddede belirtilen üçüncü tarafa veya bunların münasip yetkili makamlarına iade edecektir.

MADDE 4

Taraf Devletler 1 inci maddede belirtilen suçların önlenmesinde, özellikle;

a) Ülkelerinde rehine alma eylemlerinin işlenmesinde, cesaret veren, kışkırtan, düzenleyen veya dahil olan kişilerin, grupların ve teşekküllerin kanun dışı faaliyetlerinin yasaklanması dahil olmak üzere, bu suçların ülkeleri içinde veya dışında işlenmesi amacıyla kendi ülkelerinde hazırlık yapılmasını önlemek için pratik tüm tedbirleri alarak,

b) Bu suçların işlenmesini önlemek için bilgi teatisinde bulunarak ve uygun görülecek idari ve diğer tedbirlerin alınmasında koordinasyon sağlayarak,

İşbirliği yapacaklardır.

MADDE 5

1. Her taraf Devlet, 1 inci maddede belirtilen suçlardan herhangi birisinin;

a) Kendi ülkesinde veya bu Devlette kayıtlı bir gemi veya uçakta;

b) Kendi uyruklularından herhangi birisi veya bu Devletin uygun bulması halinde, ülkesinde mutad ikametgâhı bulunan vatansız kişiler tarafından;

c) Bu Devleti herhangi bir şeyi yapmaya veya yapmamaya zorlamak için; veya,

d) Bu Devletin uygun görmesi kaydıyla kendi uyruğu olan bir rehine ile ilgili olarak,

İşlenmesi halinde, bu suçlara kendi yargı yetkisini tesis etmek için gerekli olabilecek tedbirleri alacaktır.

2. Her Taraf Devlet, 1 inci maddede belirtilen suçları işlediği iddia olunan sanığın, kendi ülkesinde bulunması ve onu, bu maddenin 1 inci paragrafında zikredilen devletlerden herhangi birisine iade etmemesi halinde 1 inci maddede belirtilen suçlar

üzerinde kendi yargı yetkisini tesis etmek için lüzumlu görülebilecek tedbirleri de aynı şekilde alacaktır.

3. Bu Sözleşme, iç hukuka uygun olarak yerine getirilen ceza yargısını bertaraf etmez.

MADDE 6

1. Ülkesinde suç işlediği iddia olunan sanığın bulunduğu herhangi bir Taraf Devlet, şartların o şekilde gerektirdiği kanısında ise, kendi kanunlarına uygun olarak sanığı nezarete koyacak veya herhangi bir ceza veya yade kovuşturmasının başlatılmasına imkân verecek bir zaman süresince o ülkede bulunmasını sağlamak için başka tedbirleri alacaktır. Bu Taraf Devlet, olaylar hakkında derhal bir ön soruşturma yapacaktır.

2. Bu maddenin 1 inci paragrafında atıf yapılan nezarete alma ve öteki tedbirler gecikmeden doğrudan veya Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri vasıtasıyla,

- a) Suçun işlendiği Devlete;
 - b) Aleyhine zorlama yapılan veya buna teşebbüs edilen devlete;
 - c) Aleyhine zorlama yapılan veya buna teşebbüs edilen gerçek veya tüzelkişinin uyruklüğünü taşıdığı devlete;
 - d) Rehlinenin, uyruklüğünde bulunduğu veya ülkesinde mutad ikâmetinin bulunduğu Devlete;
 - e) Suçu işlediği iddia olunan sanığın uyruklüğünde olduğu veya sanık vatansız kişi ise, mutad ikâmetgâhının bulunduğu Devlete;
 - f) Aleyhine zorlama yapılan veya buna teşebbüs edilen Hükümetlerarası Uluslararası kuruluşa;
 - g) İlgili diğer tüm Devletlere;
- Bildirilecektir.

3. Hakkında bu maddenin 1 inci paragrafında atıf yapılan tedbirler alınan her şahıs;

a) Gecikmeksizin uyruklüğünde olduğu veya bir başka sebeple kendisi ile haberleşmeye yetkili devletin en yakın münasip temsilcisi ile veya vatansız kişi ise, mutad ikâmetgâhının bulunduğu Devlet ile haberleşme;

b) Bu Devletin bir temsilcisi tarafından ziyaret edilme;
Hakkına haiz olacaktır.

4. Bu maddenin 3 üncü paragrafında atıf yapılan haklar rehlin alma suçu işlediği iddia edilen sanığın ülkesinde bulunduğu Devletin kanun ve kurallarına uygun olarak kullanılacaktır. Bununla birlikte anılan kanun ve kurallar, bu maddenin 3 üncü paragrafında düzenlenen hakların amacına geçerlilik sağlayacak şekilde olmalıdır.

5. Bu maddenin 3 ve 4 üncü paragrafları hükümleri, herhangi bir taraf Devletin, 5 inci maddenin 1 (b) paragrafına uygun olarak yargı yetkisini öne sürmesine ve Kızılhaç Uluslararası Komitesini sanık ile haberleşmeye ve onu ziyarete davet etme hakkına hânel getirmeyecektir.

6. Bu maddenin 1 inci paragrafında öngörülen hazırlık soruşturmasını yapan Devlet vardığı sonuçlara dair raporunu derhal bu maddenin 2 nci paragrafında atıf yapılan devletlere veya teşekküllere bildirecek ve yangı yetkisini kullanıp, kullanmayacağını belirtecektir.

MADDE 7

Taraf olan Devletin rehine alma suçu işlediği iddia edilen sanık hakkında kovuşturma yapması halinde, kendi kanunlarına uygun olarak, kovuşturma sonucunu, ilgili devletler ve alakalı Uluslararası Hükümetlerarası kuruluşlara intikal ettirecek olan Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine bildireceklerdir.

MADDE 8

1. Rehine alma suçunu işlediği iddia edilen sanığın ülkesinde bulunduğu Taraf Devlet, bu kişiyi iade etmediği takdirde, hiçbir istisnaya tabi olmadan ve suçun ülkesinde işlenip işlenmediğine bakmadan, olayı o Devlet kanunlarına uygun olarak kovuşturma yapılmak üzere yetkili mercilere intikal ettirmekle yükümlü olacaktır. Bu yetkili merciler, o devlet kanunlarına göre ciddi nitelikte herhangi bir olağan suçla ilgili davada olduğu gibi, aynı şekilde karar alacaktır.

2. 1 inci maddede belirtilen suçlardan herhangi birisi ile ilgili olarak, hakkında kovuşturmaya tevessül edilen herhangi bir şahsa, kovuşturmanın bütün aşamalarında, o ülke kanunlarının bahsettiği tüm haklar ve teminatlardan yararlanma dahil olmak üzere, adilane muamele yapılması garanti edilecektir.

MADDE 9

1. Bu Sözleşmeye uygun olarak suç işlediği iddia edilen sanığın iade talebi, talepte bulunulan Devletin aşağıdaki önemli nedenlerin bulunduğu ilna olması halinde yerine getirilmeyecektir.

a) 1 inc' maddede belirtilen suç için iade talebinin, bir şahsın ırkı, dini, milliyeti, etnik menşei, veya siyasi görüşü sebebiyle kovuşturulması için yapılmış olması; veya;

b) İadesi talep olunan kişinin durumunun;

i) Bu paragrafın (a) alt paragrafındaki herhangi bir sebeple, veya

ii) Sanığı korumakla yükümlü ülkenin yetkili makamlarının kendisiyle irtibat kurma imkânı olmaması hali,

2. Bu Sözleşmede tanımlanan suçlarla ilgili olarak, Taraf Devletler arasında yürürlükte olan iade sözleşmeleri ve anlaşmaları, bu Sözleşme ile uyumlu olmadığı nispette taraflar arasında tadil edilir.

MADDE 10

1. 1 inci maddede belirtilen suçlar, Taraf Devletler arasında mevcut herhangi bir iade sözleşmesinde, iadesi mümkün suçlar arasına girilmiş sayılacaktır. Taraf Devletler bu suçları, aralarında yapılacak her iade sözleşmesinde iadesi mümkün suçlar arasına dahil etmeyi üstlenmişlerdir.

2. İfadeyi bir sözleşmenin mevcudiyeti şartına bağlayan bir Taraf Devlet, aralarında ifade sözleşmesi bulunmayan diğer bir Taraf Devlettten ifade talebi aldığı takdirde, ifade talebedilen Devlet 1 inci maddede belirtilen suçlarla ilgili olarak, bu Sözleşmeyi kendi tercihiine göre hukuki bir mesnet olarak düşünebilir. İfade işlemi, talebedilen Devlet kanunu tarafından öngörülen diğer şartlara tabi tutulacaktır.

3. İfadeyi bir sözleşmenin mevcudiyetine bağlı tutmayan Taraf Devletler; 1 inci maddede belirtilen suçları, talebedilen Devletin kanununda öngörülen şartlara bağlı olarak, iadesi mümkün suçlar olarak tanıyacaklardır.

4. 1 inci maddede belirtilen suçlar, Taraf Devletler arasında ifade maksadıyla, sadece vukubuldukları yerde işlenmiş sayılmayacak fakat aynı zamanda 5 inci maddenin 1 inci paragrafına uygun olarak kendi yargı yetkilerini tesis etmeleri gerekli olan devletlerin ülkesinde işlenmiş sayılacaktır.

MADDE 11

1 inci maddede belirtilen suçlarla ilgili ceza kovuşturmaları dolayısıyla Taraf Devletler, kovuşturmalar için gerekli ellerinde mevcut tüm delillerin temini dahil olmak üzere birbirlerine en geniş ölçüde yardım sağlayacaklardır.

2. Bu maddenin 1 inci paragrafı hükümleri başka herhangi bir Sözleşmede yer alan karşılıklı adli yardımı ilgilendiren yükümlülükleri etkilemeyecektir.

MADDE 12

Harp mağdurlarının korunması hakkında 1949 Cenevre Sözleşmelerini veya bu sözleşmelere Ek Protokollerin muayyen bir rehini - alma olayına uygulanabildiği durumlarda, Taraf Devletler bu sözleşmelerle, rehine - alanı kovuşturmak veya teslim etmek yükümlülüğü altında buldukları sürece, işbu Sözleşme, Birleşmiş Milletler Beyannamesine uygun olarak Devletler arasında dostane ilişkiler ve işbirliğini ilgilendiren Devletler Hukuku Prensipleri Hakkındaki Deklarasyon ve Birleşmiş Milletler Beyannamesinde ifadesini bulan self - determinasyon haklarını kullanmada koloni hâkimiyetine ve yabancı işgaline ve ırkçı rejimlere karşı halkların savaşmasında 1977 tarihli I. numaralı Ek Protokolün 1 inci maddesinin 4 üncü paragrafında zikredilen silahlı çatışmalar dahil olmak üzere, 1949 Cenevre Sözleşmeleri ve bunlara bağlı Protokollerde tanımlanan silahlı çatışmalar sırasında işlenen bir rehine alma olayına uygulanmayacaktır.

MADDE 13

Bu Sözleşme, suçun tek bir devlette işlenmesi, rehinenin ve suçu işlediği iddia olunan sanığın bu Devletin uyruklu olması ve suçu işlediği iddia olunan sanığın da bu Devlet ülkesinde bulunması halinde uygulanmayacaktır.

MADDE 14

Bu Sözleşmedeki hiçbir hüküm, Birleşmiş Milletler Beyannamesine ters düşecek biçimde bir Devletin ülke bütünlüğünü ve siyasî bağımsızlığının ihlal edilmesini haklı kılacak şekilde yorumlanmayacaktır.

MADDE 15

Bu Sözleşme hükümleri, Sözleşmenin kabul edildiği tarihte yürürlükte olan iltica anlaşmalarının uygulanmasını, bu anlaşmalara taraf olan devletler yönünden etkilemeyecektir; ancak bir Taraf Devlet, iltica anlaşmalarına taraf olmayan bu Sözleşmeye taraf bir diğer Devletle ilgili olarak iltica anlaşmalarına başvurmayabilir.

MADDE 16

1. Bu Sözleşmenin uygulanması ve yorumlanmasıyla ilgili olarak iki veya daha ziyade Taraf Devlet arasında müzakere ile halledilemeyen herhangi bir ihtilaf, bunlardan birisinin istemi üzerine hakeme havale edilecektir. Hakem için istemin yapıldığı tarihten itibaren altı ay içinde Taraflar hakemin teşkili hususunda anlaşmaya varamazlarsa bu taraflardan herhangi bir ihtilafı mahkeme statüsüne uygun bir talep ile Milletlerarası Adalet Divanına intikal ettirebilir.

2. Her Devlet bu Sözleşmenin imzalamaya veya onaylama zamanında veya katılma sırasında bu maddenin 1 inci paragrafı ile bağlı olmadığını beyan edebilir. Diğer Taraf Devletler, böyle bir rezervasyonda bulunmuş herhangi bir Taraf Devletle ilgili olarak bu maddenin 1 inci paragrafı ile bağlı olmayacaklardır.

3. Bu maddenin 2 nci paragrafına uygun olarak rezerv koyan herhangi bir Taraf Devlet Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine yapılacak bildiri ile bu rezervi herhangi bir zamanda geri alabilir.

MADDE 17

1. Bu Sözleşme, New York'ta Birleşmiş Milletler Merkezinde 31 Aralık 1980 tarihine kadar tüm devletlerin imzasına açıktır.

2. Bu Sözleşme, onaylamaya tabidir. Onaylama belgeleri Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine tevdi olunacaktır.

3. Bu Sözleşme, herhangi bir Devletin katılmasına açıktır. Katılma belgeleri Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine tevdi olunacaktır.

MADDE 18

1. Bu Sözleşme, yirmiiki onaylama veya katılma belgesinin Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine tevdi edildiği tarihi takibeden otuzuncu gün yürürlüğe girecektir.

2. Yirmiiki onaylama veya katılma belgesinin tevdiinden sonra Sözleşmeyi onaylayan veya katılan her Devlet için, Sözleşme böyle bir onaylama veya katılma belgesinin tevdi tarihini takibeden otuzuncu günü yürürlüğe girecektir.

MADDE 19

1. Herhangi bir Taraf Devlet, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine hitaben yapacağı yazılı bildirim ile bu Sözleşmenin feshini ihbar edebilir.

2. Böyle bir feshi ihbar, bildirim Birleşmiş Milletler Genel Sekreter tarafından alındığı günü takibeden bir yıl içinde yürürlüğe girecektir.

MADDE 20

Bu Sözleşmenin Arapça, Çince, İngilizce, Fransızca, Rusça ve İspanyolca aynı şekilde geçerli orijinal metinleri Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine tevdi edilecektir.

**BM Rehine Alınmasına Karşı Uluslararası Sözleşmeye Türkiye'nin Koyacağı
İhtirazı Kayıt Metni**

Türkçe Metin

Türk Hükümeti, Rehine Alınmasına Karşı Uluslararası Sözleşmeye katılırken, Sözleşmenin 16 ncı maddesinin 2 nci paragrafı muvacehesinde, bu maddenin 1 inci paragrafı hükümleriyle kendini bağlı saymayacağını beyan eder.

BU KANUNA AIT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
1	13	561
5	41	249:250
10	61	185:186,188,243:248

I - Gerekçeli 42 S. Sayılı basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 61 inci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Adalet ve Dışişleri komisyonları görüşmüştür.

III - Esas No. : 1/372.